

DNR-VN-2005-05

I rätt tid inkommen kandidatanmälan har även ansetts kunna innefatta ansökan om registrering av gruppbeteckning och anmälan av ombud för nomineringsgruppen; ärendet återförvisat för prövning av ansökan om registrering av gruppbeteckning, anmälan av ombud för nomineringsgruppen och för ny behandling av kandidatanmälningarna

SVENSKA KYRKANS VALPRÖVNINGSNÄMND

BESLUT
2005-07-15

Dnr VN 5-2005

Den 16 maj 2005 anmälde A i egenskap av uppgivet ombud för nomineringsgruppen "F" kandidater för valet till kyrkofullmäktige i L församling. Anmälan skedde på en förtryckt blankett med beteckningen "Anmälan av

Stiftsstyrelsen i B stift beslutade den 9 juni 2005 att avvisa kandidatanmälningarna med motiveringen att någon ansökan om registrering av gruppbeteckning inte hade inkommit till stiftsstyrelsen.

A har överklagat stiftsstyrelsens beslut och anført bl.a. följande. Från stiftsstyrelsen rekvirerades och erhöles tre exemplar av en och samma blankett. Ett exemplar ifylldes korrekt och med kandidatnamn till kyrkovalet 2005, i tron att detta var tillfyllest. Blanketten överlämnades personligen. Eftersom varken information eller registreringsblankett erhöles, förutsattes att registrering av gruppbeteckningen skedde i samband med kandidatanmälan.

Stiftsstyrelsen har i yttrande avstyrkt bifall till överklagandet och anført bl.a. följande. Grunden för avvisningsbeslutet är att den grupp som anmält kandidater – "F" – inte ansökt om registrering av gruppbeteckning enligt reglerna i 38 kap. 21 § kyrkoordningen. Stiftsstyrelsen kan inte uttala sig om de närmare omständigheterna kring den aktuella rekvireringen av blanketterna. Oftast har handläggarna vid en telefonkontakt med någon som velat anmäla kandidater till kyrkovalet förhört sig om huruvida det gäller en ny nomineringsgrupp, vilken uppgift för nomineringsgruppen personen har – om han eller hon är ombud, företrädare eller kontaktperson etc. I de allra flesta fall har det dessutom varit så att den s.k. blankettguiden med anvisningar och en fyllig redogörelse för regelverket om registrering av nomineringsgrupper och anmälan av kandidater skickats ut tillsammans med övriga blanketter. Ambitionen har varit att hålla en så hög servicegrad som det bara är möjligt. Även om det skulle vara något som har missats i detta avseende är det ändå så att det är den tilltänkta nomineringsgruppens sak att informera sig om vad som gäller i sammanhanget.

Kyrkostyrelsen har i yttrande anført att den inte har något att erinra mot bifall till överklagandet. Styrelsen har anført bl.a. följande.

Utvärderingen av 2001 års kyrkoval visade bl.a. på att det förelåg behov av förtydliganden och förenklningar av den administrativa processen för att göra denna mer lättillgänglig och förståelig. Även om beslut sedan tagits av såväl Kyrkomötet som Kyrkostyrelsen i detta syfte, får konstateras att regelverket kring de direkta valen alltjämt kan uppfattas som komplicerat. Detta kan särskilt gälla för den som skall tillämpa det på lekmannanivå. Det måste mot den bakgrunden anses såväl förståeligt som ursäktligt att formella misstag begås.

I det förevarande fallet har en grupp – kallad "F" – inkommit till stiftsstyrelsen i B med en kandidatlista avseende L församlings valkrets. Listan med det uppgivna namnet på nomineringsgruppen "F" upptog sex personer som alla givit sitt tillstånd att kandidera till valet. Någon formell ansökan om registrering av gruppbeteckningen enligt bestämmelserna i 38 kap. 21 § har emellertid inte skett. Inte heller någon anmälan av ombud som skall ske enligt samma bestämmelse. Det kan i sammanhanget vidare noteras att det stöd av minst 10 personer som krävs enligt 38 kap. 22 § för att en ansökan om registrering skall kunna bifallas inte heller uppfyllts.

Det finns alltså mot bakgrund av de redovisade förhållandena vägande formella skäl för det av stiftsstyrelsen fattade beslutet, som också måste ses i ljuset av de mer övergripande principiella krav på långsiktig respekt för och följsamhet med den legala struktur som kyrkans högsta organ fastställt.

Ser man åter till vad klaganden anfört, framgår här att man mot bakgrund av den information och det material man erhållit från stiftet trots sig ha fullgjort alla sina skyldigheter. Stiftsstyrelsens reservation i det aktuella fallet för ev. brister i de rutiner som normalt gäller för kontakterna med personer som vill anmäla kandidater till kyrkovalen, kan stödja denna uppfattning. Mot bakgrund av vad vi inledningsvis erinrat om regelverkets komplexitet m.m. bör man därför inta en förstående hållning till gruppens hantering av anmälan av kandidatur och gruppbeteckning.

Kyrkostyrelsen har i ett liknande ärende denna dag erinrat om de närmare bestämmelser som utfärdats om hur ofullständiga uppgifter avseende bl.a. en ansökan om registrering av gruppbeteckningar och kandidater skall hanteras. Det borde därför med hänsyn till dessa bestämmelser, som tar sin utgångspunkt i önskvärldheten av att stimulera intresset för det kyrkliga engagemanget och ansvarstagandet, ha varit naturligt för Stiftsstyrelsen i B att kontakta klaganden och givit henne tillfälle att formellt komplettera det ofullständiga materialet i sin helhet.

Mot bakgrund av vad som ovan anförts har Kyrkostyrelsen ingen erinran mot att överklagandet bifalles – trots de formella bristerna i klagandens hantering. Dessa måste tillrättagas om Valprovsnämnden bifaller överklagandet.

Enligt 38 kap. 21 § kyrkoordningen beslutar stiftsstyrelsen om registrering av gruppbeteckning för val till kyrkofullmäktige. För att gälla vid ordinarie val skall ansökan om registrering ha inkommit senast den 15 maj valåret. Vid omval som har beslutats enligt 94 § skall ansökan ha inkommit senast den dag som Kyrkostyrelsen beslutar. Vid ansökan om registrering av gruppbeteckning skall nomineringsgruppen också anmäla ett ombud.

En ansökan om registrering för val till kyrkofullmäktige skall enligt 38 kap. 22 § kyrkoordningen ha stöd av ha stöd av minst 10 personer som har rösträtt den församling som ansökan gäller. De som stöder en ansökan om registrering skall själva skriva under en förklaring om stödet. De skall i förklaringen också ange sitt personnummer och den församling som de tillhör.

Sedan Kyrkostyrelsen har prövat ansökningar om registrering av gruppbeteckning för val till Kyrkomötet, skall stiftsstyrelsen enligt 38 kap. 24 § kyrkoordningen pröva ansökningar om registrering av gruppbeteckning för övriga val i följande ordningsföljd:

- val till stiftsfullmäktige
- val till samfällda kyrkofullmäktige i samfällighet
- val till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i församling.

En ansökan om registrering av gruppbeteckning skall avslås

- om den kan antas bli förväxlad med en beteckning som redan är registrerad eller som en nomineringsgrupp redan har ansökt om att få registrerad och beteckningarna skulle komma att bli registrerade för samma val eller
- om beteckningen med hänsyn till sitt innehåll eller av annan särskild anledning är uppenbart olämplig som gruppbeteckning.

Vid prövningen av en ansökan om registrering av gruppbeteckning skall även beaktas vad som sägs i 25 § samma kapitel om beteckningars innehåll. Enligt den sistnämnda bestämmelsen skall

beteckning som registreras enbart för val till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i en församling skall alltid innehålla församlingens namn i nominativ eller genitivform.

Innan stiftsstyrelsen avslår en ansökan om registrering av grupp-beteckning skall styrelsen ge den berörda gruppen möjlighet att inom viss tid inkomma med ett meddelande om ändring eller komplettering av sin ansökan. Ett sådant meddelande skall vara skriftligt och undertecknat av det ombud som nomineringsgruppen har anmält enligt 21 §. Inför ett ordinarie val, skall meddelandet ha inkommit senast den 31 maj. Vid omval som har beslutats enligt 94 § skall meddelandet ha inkommit senast den dag som Kyrkostyrelsen beslutar. Detta följer av 38 kap. 27 § kyrkoordningen.

Enligt 38 kap. 29 § kyrkoordningen skall anmälan av kandidater till samtliga val göras hos respektive stiftsstyrelse. Anmälda kandidater skall registreras hos Kyrkostyrelsen. För att gälla vid ordinarie val skall anmälningarna ha inkommit senast den 15 maj valåret. Vid omval som har beslutats enligt 94 § skall anmälningarna ha inkommit senast den dag som Kyrkostyrelsen beslutar.

Om det totala antalet kandidater i en valkrets som anmäls den 15 maj är lägre än det antal mandat som valet ifråga avser skall stiftsstyrelsen enligt 38 kap. 30 § omgående informera de nomineringsgrupper som till följd av registrering av beteckning har möjlighet anmäla kandidater i valkretsen om detta förhållande. Stiftsstyrelsen skall samtidigt för valet ifråga förlänga tiden för registrering av grupp-beteckning och anmälan av kandidater i en sådan valkrets till den 15 juni.

Närmare bestämmelser om registrering av grupp-beteckning och registrering av kandidater har utfärdats av Kyrkostyrelsen genom dess beslut med närmare bestämmelser om direkta val (SvKB 2004:1). Av 1 § följer att stiftsstyrelsen skall ge den som lämnat in en ansökan om registrering av en grupp-beteckning för val till kyrkofullmäktige möjlighet att komplettera denna, om ansökan är ofullständig. Detsamma skall gälla om det saknas uppgifter i en anmälan av kandidater. Enligt 5 § får anmälan av kandidater för samtliga val göras av en nomineringsgrupps ombud. Anmälan får också göras av en företrädare i ett stift till de val som äger rum i stiftet eller av en kontaktperson till val i de församlingar/samfälligheter som uppdraget avser.

Enligt vad som framkommit har det inte funnits förutsättningar för förlängning av anmälningstiden enligt 30 kap. 30 § kyrkoordningen för registrering av grupp-beteckning och anmälan av kandidater till 2005 års val till kyrkofullmäktige i L församling till den 15 juni. Sista dag för ansökan om registrering av grupp-beteckning och anmälan av kandidater till det aktuella valet var därför den 15 maj 2005 eller, eftersom den 15 maj var en söndag, den 16 maj samma år. A har den 16 maj 2005 i egenskap av uppgivet ombud för nomineringsgruppen "F" anmält kandidater för valet till kyrkofullmäktige i L församling. Anmälan av kandidater till valet har därmed kommit in i rätt tid.

Frågan blir då om A:s skrivelse med anmälan av kandidater även skall anses innefatta en ansökan om registrering av grupp-beteckning för val till kyrkofullmäktige i L församling och anmälan av henne som ombud för nomineringsgruppen enligt 38 kap. 21 § kyrkoordningen. Valprövningsnämnden konstaterar inledningsvis att kyrkoordningen inte uppställer något krav på att ansökningar om registrering av grupp-beteckning, anmälningar av kandidater eller anmälningar av ombud skall inges i någon bestämd form, t.ex. på för ändamålet särskilt utformade blanketter.

Skrivelsen med anmälan av kandidater, som har ingetts till stiftsstyrelsen, upptar även namnet på en nomineringsgrupp ("F") samt A:s namn som ombud för nomineringsgruppen. Detta talar för att en ansökan om registrering av denna grupp-beteckning skall anses ha inkommit i rätt tid. Frågan har dock inte prövats av stiftsstyrelsen. A har inte heller beretts tillfälle att komplettera sin skrivelse. Utgången av prövningen av registreringsfrågan är av betydelse för prövningen av kandidatanmälningarna och för giltigheten av valseklar med beteckningen för nomineringsgruppen.

Valprövningsnämnden upphäver därför det överklagade beslutet och visar ärendet åter till stiftsstyrelsen dels för prövning av ansökan om registrering av grupp-beteckning och anmälan av ombud för nomineringsgruppen, dels för ny behandling av kandidatanmälningarna.

Staffan Magnusson
ordförande

Lars Seger
sekreterare

I beslutet har deltagit: Staffan Magnusson, Birgitta Björner, Sven-Olof Karlsson, Alf Sigling, Barbro von Sicard och Kerstin Zetterberg

Övrig närvarande: Ola Jönsson
Expedition till:
A
Stiftsstyrelsen i B stift
L församling